

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: OPS.dws.073.4.2020

*P. K. Krawiec w
Kariu, wyslij do woj. i i
Warszawa, dnia 2020-05-15
Wanlon
Welle i
no mesy
stoy
M*

NR: 1220 PODPIS J6
WPLYNEŁO

2020-05-12 17

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan

Wiktor Szmulewicz

Prezes

Krajowej Rady Izb Rolniczych

W odpowiedzi na pismo z dnia 1 kwietnia 2020 r., znak: KRIR/KK/352/20, dotyczące uchwały Nr 3/2020 Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych dotyczącego podjęcia koniecznych działań dla rolników w związku z epidemią COVID – 19, poniżej przekazuję informacje i wyjaśnienia odnośnie do propozycji zawartych w tej uchwale.

Ad.1. Przyspieszenie i skrócenie procedur oraz dokonanie natychmiastowych wypłat rolnikom wszelkich płatności przez ARiMR: płatności bezpośrednich, działań PROW i pomocy kłękowej, w tym suszowej, zarówno z pomocy publicznej, jak i de minimis.

Odnosząc się do kwestii realizacji płatności bezpośrednich należy podkreślić, że przypadku Polski w ostatnich latach nastąpiło znaczne przyspieszenie w przekazywaniu rolnikom środków z tego tytułu (zaliczki do 70%, szybsze tempo wypłat). Za kampanię 2019 r. dotychczas, według stanu na dzień 27 kwietnia 2020 r., wypłacono ogółem ponad 14,7 mld zł (o ok. 700 mln zł więcej porównując do stanu realizacji w analogicznym okresie roku ubiegłego). Wsparcie za 2019 r. otrzymało już ponad 1,30 mln rolników, a więc ok. 99% wszystkich wnioskujących.

W przypadku działania ONW za kampanię 2019 dotychczas, według stanu na dzień 28 kwietnia 2020 r., zrealizowano płatności na kwotę ogółem ok. 1,5 mld zł, co stanowi ok. 98% przewidzianych płatności dla rolników realizujących zobowiązania ONW w kampanii 2019. Wsparcie za 2019 r. otrzymało już około 851 tys. rolników

Ponadto, w ramach działania Rolnictwo ekologiczne za kampanię 2019 dotychczas, według stanu na dzień 28 kwietnia 2020 r., zrealizowano płatności na kwotę ogółem około 295 mln zł, co stanowi

około 87% przewidzianych płatności dla rolników realizujących zobowiązania ekologiczne w kampanii 2019. Wsparcie za rok 2019 otrzymało już ok. 14,6 tys. rolników.

Graniczny termin wypłaty m.in. dla płatności obszarowych PROW 2014-2020, tj. 30 czerwca następnego roku kalendarzowego, został określony w art. 75 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013¹.

Zgodnie z uzyskaną z ARiMR informacją dotyczącą m.in. realizacji płatności obszarowych (PROW 2014-2020) – Kampania 2019, według stanu na dzień 27 kwietnia br. poziom zrealizowanych wypłat wynosi dla:

- *Inwestycji w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (łącznie zobowiązania PROW 2014-2020, PROW 2007-2013 i PROW 2004-2006) – ok. 98 mln zł (dla ponad 15 tys. beneficjentów), co stanowi 91,79% przewidzianych płatności;*
- *Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego – ok. 754 mln zł (dla ponad 65 tys. beneficjentów), co stanowi 90,05% przewidzianych płatności.*

Odnosnie do kwestii wypłaty pomocy klęskowej, należy zauważyć, iż do dnia 4 maja 2020 r., 253302 producentom rolnym, w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi wypłacono pomoc w wysokości 1 218 932,3 tys. zł. W tym 31193 producentów rolnych otrzymało zaliczki na łączną kwotę 77 982,5 tys. zł.

Obecnie nie ma możliwości określenia ostatecznego terminu wypłaty pomocy dla producentów rolnych w których gospodarstwach rolnych powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi.

Ad.2. Opracowanie procedur w ARiMR do wysyłania rolnikom na ich konto w IRZ paszportów bydła celem druku i umożliwienia sprzedaży zwierząt (pulę na rok hologramów podobnie jak kolczyków, ARiMR mogłaby przysyłać właścicielowi na jego adres zamieszkania za pośrednictwem Poczty Polskiej), by nie było konieczności odbierania ich w biurze powiatowym ARiMR.

Sposób wydawania paszportów bydła, jak i pobierania za nie opłat oraz przydzielanie puli numerów identyfikacyjnych zwierząt przez kierownika biura powiatowego oraz zamówienia kolczyków, zostały uregulowane przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 1149, z późn zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2016 r. w sprawie opłat za czynności związane z wydawaniem i doręczaniem paszportów bydła lub ich duplikatów (Dz. U. z 2016 r. poz. 809).

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, kierownik biura jest organem właściwym w sprawach związanych z wydawaniem paszportu bydła i jego duplikatu oraz przyjmowaniem zwrotu paszportu bydła. Zgodnie z art. 19 ust. 5 i 5a tej ustawy, za wydanie paszportu bydła lub jego duplikatu oraz ich doręczenie, w sposób określony w ust. 5a, pobiera się opłaty. Natomiast posiadacz bydła odbiera paszport bydła lub jego duplikat osobiście, chyba że złoży podmiotowi prowadzącemu rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych oświadczenie, w którym wyrazi zgodę na doręczenie mu tego paszportu lub jego duplikatu za pośrednictwem placówki pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru.

Ponadto, zgodnie z art. 19 ust. 5b ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, opłaty za wydanie paszportu bydła lub jego duplikatu oraz ich doręczenie, są pobierane przed dokonaniem czynności określonych w art. 19 ust. 5 tej ustawy.

Natomiast rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2016 r. w sprawie opłat za czynności związane z wydawaniem i doręczaniem paszportów bydła lub ich duplikatów w § 2 ust. 1 określa, iż za wydanie paszportu opłata wynosi 1,33 zł, natomiast w § 2 ust. 2 określono, że opłata za doręczenie paszportu bydła jest równa opłacie za doręczenie przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru zgodnie z ogłoszonym cennikiem usług powszechnych operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów prawa pocztowego.

W świetle powyższego oraz mając na uwadze stan zagrożenia epidemicznego w Polsce i związane z tym ograniczenia, a także zalecenia służb sanitarnych dotyczące postępowanie w czasie epidemii, ARiMR poinformowała, że w chwili obecnej nie ma możliwości osobistego odbioru paszportu bydła, a jedynym sposobem otrzymania paszportu bydła jest wysyłka pocztowa. W związku z powyższym, aby otrzymać paszport bydła należy dokonać opłaty za wydanie paszportu bydła w kwocie 1,33 zł za jeden paszport oraz za wysłanie paszportu pocztą przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru w kwocie 7,80 zł. Ponadto, trzeba złożyć oświadczenie o wyrażeniu zgody na wysłanie paszportu pocztą, którego wzór zamieszczony jest na stronie internetowej ARiMR pod adresem: <https://www.arimr.gov.pl/identyfikacja-i-rejestracja-zwierzat/paszporty.html>.

W przypadku, gdy posiadacz zwierzęcia nie złoży ww. oświadczenia i nie dokona opłaty za paszport i przesyłkę paszportu oraz nie prześle ww. oświadczenia wraz z potwierdzeniem przelewu na adres e-mail Kancelarii Biura Powiatowego, to wygenerowany dokument będzie czekał na odbiór osobisty do chwili przywrócenia normalnego funkcjonowania biura powiatowego. Adresy e-mail Biur Powiatowych oraz numer konta do wpłat znajdują się pod adresem: <https://www.arimr.gov.pl/identyfikacja-i-rejestracja-zwierzat/paszporty.html>.

Ponadto, wszystkie sprawy dotyczące rejestracji zwierzęcia można dokonać w formie elektronicznej przez Internet, bez wychodzenia z domu. W tym celu udostępniona została aplikacja Portal IRZplus, która pozwala posiadaczom na przysyłanie zgłoszeń zdarzeń bezpośrednio do systemu informatycznego, w którym prowadzony jest rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych.

Informacje dotyczące obsługi zgłoszeń przez Internet – Portal IRZplus znajdują się na stronie internetowej Agencji (www.arimr.gov.pl): <https://www.arimr.gov.pl/identyfikacja-i-rejestracja-zwierzat/obsługa-zgłoszen-przez-internet-portal-irzplus.html>.

Na tej stronie znajdują się również filmy instruktażowe oraz instrukcja użytkownika Portalu IRZplus, w celu ułatwienia i usprawnienia posiadaczom zwierząt założenia konta i dokonywania zgłoszeń przez Portal IRZplus.

Wszystkie dokumenty potwierdzające dokonanie opłaty za paszport i za przesyłkę oraz oświadczenie można przesłać w formie skanu lub zdjęcia na adres e-mail Kancelarii BP ARiMR.

Wydaje się, że powyższy alternatywny sposób postępowania ARiMR w procesie wydawania i doręczenia paszportów byłaby posiadaczom zwierząt oraz rejestracji zwierzęcia jest sposobem pozwalającym na wywiązanie się posiadacza zwierząt z ustawowego obowiązku prawidłowego oznakowania i wyposażenia byłaby w paszport.

Ad.3. Zawieszenie przez ARiMR kontroli na miejscu i administracyjnych, dotyczących płatności bezpośrednich i PROW, np. rolnik powinien mieć wypłaconą płatność inwestycyjną na podstawie wykonanej fotografii np. zakupionej maszyny czy obiektu budowlanego, a po ustaniu pandemii, można będzie dokonać kontroli i jeśli wykaże ona nieprawidłowości – dokonać windykacji.

W związku z pandemią oraz wynikającymi z niej trudnościami gospodarczymi i finansowymi, z którymi borykają się rolnicy, Polska zwróciła się do Komisji Europejskiej o ograniczenie kontroli na miejscu i zapewnienie większej swobody w zakresie wymogów dotyczących terminów jej prowadzenia.

W dniu 17 kwietnia 2020 r. opublikowane zostało rozporządzenie KE (UE) 2020/532 umożliwiające państwom członkowskim zarówno zmniejszenie minimalnego poziomu kontroli na miejscu z 5% do 3%, jak również pewną swobodę w zakresie wymogów dotyczących terminów tych kontroli oraz możliwości przeprowadzania kontroli za pomocą nowych technologii.

Jest to szczególnie istotne, w związku z ograniczeniami przemieszczania w Polsce i innych państwach członkowskich. Przede wszystkim, ważne jest to dla działań obszarowych, w tym działań rolno – środowiskowo – klimatycznych, dla których wczesny okres wiosenno-letni jest właściwym czasem do weryfikacji zobowiązań. Rezygnacja z realizacji kontroli w tym okresie ograniczy kontakty międzyludzkie co wpłynie na zmniejszenie ryzyka rozprzestrzeniania się pandemii koronawirusa.

Już obecnie, aby skutecznie chronić zdrowie beneficjentów, a także swoich pracowników, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podjęła decyzję o zawieszeniu realizacji czynności kontrolnych na miejscu (w przypadku gdy kontrola związana jest z koniecznością współdziałania/obecności beneficjenta podczas wykonywania czynności kontrolnych). Należy pamiętać jednak, że zawieszenie czynności kontrolnych nie zwalnia z prawidłowej realizacji działań.

Ad.4. Dopuszczenie procedury dla Lekarzy Powiatowych Inspektoratów Weterynarii (na wniosek hodowcy trzody chlewnej) wystawiania świadectw zdrowia zwierząt na przemieszczanie do rzeźni, aby obieg dokumentów odbywał się w sposób elektroniczny (...).

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557, z późn. zm.), świadectwa zdrowia wystawia organ Inspekcji Weterynaryjnej lub upoważniony przez ten organ urzędowy lekarz weterynarii, zwany dalej „wystawiającym świadectwo zdrowia”. Wystawiający świadectwo zdrowia poświadcza w nim między innymi dane, co do których posiada wiedzę i które mogą być przez niego ustalone. Wyżej wymienione przepisy prawne dopuszczają możliwość wystawiania świadectw zdrowia na podstawie różnych danych, przy czym dane te są ściśle określone w przepisach prawnych, między innymi istnieje możliwość wystawienia świadectwo zdrowia na podstawie danych, które zostały ustalone przez wyznaczonego lekarza weterynarii niebędącego pracownikiem Inspekcji Weterynaryjnej, w przypadku gdy wystawiający może potwierdzić prawdziwość tych danych.

Wystawiający świadectwo zdrowia dla świń obowiązujące w obrocie krajowym każdorazowo poświadcza, że świnię wskazane w świadectwie zdrowia zostały zbadane klinicznie i nie wykazywały objawów choroby.

Biorąc powyższe pod uwagę należy zauważyć, że świadectwo zdrowia nie może być wystawione na podstawie oświadczenia posiadacza zwierząt.

Świadectwa zdrowia wprowadzone w obrocie krajowym stanowią środek wspomagający zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. W związku z tym, wystawianie świadectw zdrowia bez badania klinicznego zwierząt przez lekarza weterynarii stanowi, z uwagi na możliwość przeoczenia wystąpienia choroby u przemieszczanych zwierząt, ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych zwierząt, w szczególności tych, które na terytorium Polski podlegają obowiązkowi zwalczania.

W świetle powyższego, propozycja przedstawiona przez Zarząd Krajowej Radę Izb Rolniczych, aby badanie zwierząt przez lekarza weterynarii odbywało się dopiero w punkcie skupu może skutkować wystąpieniem tam choroby zakaźnej zwierząt, w związku z potencjalnym wprowadzeniem do punktu skupu zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę. To z kolei może skutkować koniecznością zastosowania środków zwalczania danej choroby zakaźnej zwierząt wobec wszystkich znajdujących się tam zwierząt, powodując straty dla pozostałych posiadaczy zwierząt, którzy dostarczyli zwierzęta.

W kwestii umożliwienia elektronicznego wystawiania świadectw zdrowia w obrocie krajowym opinię przedstawił Główny Lekarz Weterynarii. Zgodnie z tą opinią z uwagi na brak odpowiedniego systemu informatycznego, wprowadzenie takiej możliwości aktualnie nie jest wykonalne.

Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami, co do zasady, świadectwa zdrowia wydaje się w formie papierowej. Obecnie pewne odstępstwa w zakresie przedstawiania świadectw i sposobu przeprowadzania kontroli wynikają z rozporządzenia Komisji (UE) 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt

i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych poważnych zakłóceń w systemach kontroli państw członkowskich z powodu choroby koronawirusowej (COVID-19) (Dz. Urz. UE. L 98 z 31.3.2020, str. 30). Dotyczą one jednak tylko tymczasowego przedstawienia świadectwa w formie elektronicznej, przy czym wymagane jest jak najszybsze doręczenie oryginału.

Ad.5. Wydłużenie terminów: przyjmowania wniosków na działania PROW 2014 – 2020 i składania ich uzupełnień, a środki z naborów o mniejszym zainteresowaniu należy przeznaczyć na pomoc dla gospodarstw rolnych sprzedających produkty rolne.

Ad.6. Zwolnienie rolników – beneficjentów PROW działań z obowiązku osiągania wskaźników np. dla działań związanych z utworzeniem i utrzymaniem miejsc pracy czy z konieczności wzrostu przychodów.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi już podjął decyzję o przedłużeniu o jeden miesiąc, tj. do dnia 15 czerwca 2020 r., terminu składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz niektórych płatności w ramach PROW (dotyczy to działania Rolnictwo ekologiczne, płatności ONW, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, działania Dobrostan zwierząt oraz premii w ramach działania zalesieniowego).

Wnioski będzie można składać również po 15 czerwca, przy czym za każdy dzień roboczy opóźnienia należna kwota płatności zostanie pomniejszona o 1% (z wyjątkiem przypadków kiedy opóźnienie jest wynikiem działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności).

Ponadto, co ważne, do dnia 30 czerwca 2020 r. można zgłaszać zmiany do wniosku. Obecnie trwają prace legislacyjne zmierzające do wydania stosownego rozporządzenia.

W ramach kompleksowego katalogu działań, tj. II pakietu tzw. Tarczy Antykryzysowej (dot. ustawy z dn. 8 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19), zostały przygotowane zmiany do ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014– 2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217 i 300). Zmiany zawierają m.in. zapisy mające na celu umożliwienie sprawnej realizacji PROW 2014-2020, poprzez umożliwienie załatwiania spraw bez konieczności osobistego stawiennictwa wnioskodawców lub beneficjentów i kontaktu z pracownikami podmiotów wdrażających. Zmiany pozwalają na przywrócenie spraw, w których uchybiono terminom, nie spełniono warunków lub nie wykonano zobowiązań w związku ze stanem zagrożenia lub stanem epidemicznym. Realizacja Tarczy Antykryzysowej, zważywszy na pojawiające się nowe wyzwania oraz potrzeby społeczno-gospodarcze, będzie obejmowała proces ciągłej analizy, ewaluacji oraz uzupełnień.

Powyższe rozwiązania, są pierwszymi krokami, jakie podjęto w celu ułatwienia beneficjentom wsparcia z PROW 2014-2020. Walka ze skutkami COVID-19 wymaga zaplanowanych i przygotowanych rozwiązań w ramach realokacji (w ramach istniejących instrumentów), modyfikacji

i wprowadzania nowych instrumentów. Proponowana jest m.in. modyfikacja zasad wdrażania działania „Współpraca” tak, aby w zakresie operacji na rzecz skracania łańcucha dostaw żywności o wsparcie mogli ubiegać się także wyłącznie rolnicy (grupa co najmniej 10). Prowadzone są także zaawansowane prace nad rozszerzeniem zakresu stosowania instrumentów finansowych dla rolników. W zakresie działań inwestycyjnych, m.in. w gospodarstwach rolnych oraz na rzecz przetwórstwa i marketingu produktów rolnych, wprowadzono już szereg uproszczeń. Ponadto, ogłoszono kolejny nabór w ramach wsparcia Modernizacja gospodarstw rolnych na inwestycje adekwatne z punktu widzenia aktualnych potrzeb rolników. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie przyjmować wnioski w ramach tego naboru w okresie od 31 marca 2020 r. do 29 maja 2020 r. Rozważane są także zmiany i ułatwienia w zakresie korzystania z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów.

Ad.7. Odroczenie płatności do KOWR, bez konieczności udokumentowania sytuacji ekonomicznej gospodarstwa rolnego i odpowiednie wydłużenie splat.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa gospodaruje mieniem Skarbu Państwa, które tworzy Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 396, z późn. zm.). Krajowy Ośrodek prowadzi gospodarkę finansową Zasobu odrębnie od własnej gospodarki finansowej. Środki finansowe z gospodarowania mieniem Zasobu pochodzące w pierwszej kolejności z wydzierżawiania albo sprzedaży nieruchomości rolnych, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa przeznacza na finansowanie obciążających mienie Zasobu zadań określonych w tej ustawie, a także zadań określonych przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz przepisami o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Ze środków wypracowanych na mieniu Zasobu finansowane są również wydatki przeznaczone na funkcjonowanie Centrali i oddziałów terenowych Krajowego Ośrodka oraz wydatki przeznaczone na realizację zadań określonych w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 481).

Krajowy Ośrodek, zgodnie z art. 20 ust. 5c ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), przekazuje do budżetu państwa w terminie do 30 czerwca roku następnego, nadwyżki środków finansowych KOWR i Zasobu.

W związku z powyższym, gospodarka finansowa Krajowego Ośrodka oraz Zasobu, z uwagi na obowiązek przekazania do budżetu państwa środków pozostających na koniec roku budżetowego, tym samym braku możliwości gromadzenia środków pieniężnych wypracowanych w latach ubiegłych, prowadzona jest w oparciu o wpływy uzyskane w bieżącym roku. Mając to na uwadze, wprowadzenie zmian w zakresie odroczenia, niejako „z góry”, terminu zapłaty należności KOWR w każdym przypadku doprowadziłoby, na obecnym poziomie zgromadzonego kapitału w 2020 r., po

uregulowaniu zobowiązania do budżetu państwa z tytułu nadwyżek finansowych, do paraliżu funkcjonowania KOWR (w tym wpłynęłoby negatywnie na sposób realizowania zadań finansowanych ze środków pochodzących z gospodarowania mieniem Zasobu). Jednocześnie należy wskazać, że w uzasadnionych przypadkach możliwość odroczenia terminu zapłaty należności jest możliwa w oparciu o regulacje zawarte w art. 23a ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz wydanym na jego podstawie rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2116). Każda taka sprawa powinna podlegać jednak indywidualnemu rozpatrzeniu przez KOWR w celu ustalenia czy są spełnione, wskazane w ww. przepisach, przesłanki do zastosowania omawianego środka.

Ad.8. Wprowadzenie przez KOWR dla rolników przetargów ofertowych pisemnych na dzierżawę gruntów = Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa gospodaruje Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa w pierwszej kolejności w drodze wydzierżawienia albo sprzedaży nieruchomości rolnych na powiększenie lub utworzenie gospodarstw rodzinnych (z wyłączeniem nieruchomości rolnych o powierzchni mniejszej niż 1 ha oraz nieruchomości rolnych przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, miejscowym planie rewitalizacji albo miejscowym planie odbudowy na cele inne niż rolne, a w przypadku braku miejscowego planu - na cele niezwiązane z kierunkami i zasadami kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy). Zgodnie natomiast z art. 39 ust. 1 ww. ustawy, umowę dzierżawy zawiera się po przeprowadzeniu przetargu ofert pisemnych lub publicznego przetargu ustnego. Natomiast zgodnie z art. 39 ust. 1 w zw. z art. 29 ust. 3 powyższej ustawy Krajowy Ośrodek może przeprowadzić przetarg ofert pisemnych (konkurs ofert) na dzierżawę nieruchomości rolnych, w którym mogą uczestniczyć wyłącznie rolnicy indywidualni.

Mając powyższe na uwadze, przepisy przywołanej ustawy umożliwiają organizowanie przez KOWR przetargów ofertowych pisemnych na dzierżawę nieruchomości rolnych ograniczonych do rolników indywidualnych. Zarówno rolnicy, jak i związki zawodowe, czy też organizacje rolnicze, powinny zatem występować do oddziałów terenowych KOWR z odpowiednimi wnioskami, wskazując na zainteresowanie organizacją lub koniecznością przeprowadzenia tego typu przetargów.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w dniu 18 kwietnia 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania przetargów na dzierżawę nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 682). Zmiany wprowadzone tym rozporządzeniem polegają na umożliwieniu przeprowadzania przez KOWR czynności przetargowych związanych z osobistym stawiennictwem

uczestnika przetargu za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Mając na uwadze występujące obecnie ograniczenia wynikające z zagrożenia spowodowanego działaniem wirusa SARS-CoV-2, powodującego chorobę COVID-19, zmiany te pozwolą na zachowanie ciągłości realizacji zadań związanych z rozdysponowaniem nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz uczestnictwo rolników w przetargach bez ryzyka zarażenia.

Ad.9. Przyznanie bezzwrotnej pomocy dla rolników na zasadzie jak dla małych przedsiębiorców bez konieczności udokumentowania spadku przychodu ze sprzedaży w ostatnim miesiącu (...), uruchomienie mechanizmu pożyczek dla rolników i ubezpieczonych w KRUS mikroprzedsiębiorców w kwocie 5000 PLN i wypłatę postojowego w przypadku samozatrudnionych w kwocie 2000 PLN, tak jak w przypadku ubezpieczenia w ZUS.

Ad.25. Wprowadzenie instrumentów pomocowych także dla większych przedsiębiorstw branży rolno – spożywczej przetwórczej oraz zaopatrzenia rolnictwa, niż zatrudniających 9 pracowników.

Przepisy rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności (Dz. U. poz. 670), przewidują możliwość udzielania przedsiębiorcom, w tym producentom w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych pomocy w formie pożyczki, poręczenia, gwarancji w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Natomiast przepisy rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 (DZ.U. poz. 773) przewidują możliwość udzielania przedsiębiorcom, w tym producentom w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej, w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Uruchomione zostały pożyczki płynnościowe z programu operacyjnego Inteligentny Rozwój dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, którzy z powodu koronawirusa znaleźli się w trudnej z dotacją, która pokrywa w całości koszty oprocentowania. A zatem przedsiębiorca nie będzie ponosił dodatkowych kosztów związanych z jej udzieleniem, tj. będzie spłacał tylko raty kapitałowe, bez odsetek.

Środki z pożyczki mogą zostać przeznaczone na sfinansowanie np. wynagrodzenia pracowników, raty leasingowe, opłaty za towar i paliwo, jak również na spłatę zobowiązań wymagalnych i nieopłaconych na dzień 1 lutego 2020 r. Przy udzielaniu pożyczki nie jest wymagany wkład własny, okres kredytowania nie może przekroczyć 6 lat, istnieje możliwość karencji w spłacie pożyczki do

6 miesięcy. Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 15 mln zł.

Pożyczki w poszczególnych województwach udzielają następujące instytucje finansujące:

- Polska Fundacja Przedsiębiorczości – w województwach: dolnośląskim, lubuskim, pomorskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim,
- Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości – w województwach: łódzkim, małopolskim, opolskim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim,
- Lubelska Fundacja Rozwoju oraz Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka – w województwach: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, podlaskim, lubelskim i mazowieckim.

Odnośnie do kwestii świadczeń postojowych informuję, że rozwiązania w zakresie rozszerzenia grupy beneficjentów tego świadczenia o rolników, którzy są ubezpieczeni w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174) oraz rolników prowadzących działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, 1495 oraz z 2020 r. poz. 424), zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz o usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 238 oraz z 2020 r. poz. 374), zostały przekazane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 16 kwietnia 2020 r. jako propozycje do Tarczy Antykryzysowej 3.0.

Ad.10. Opracowanie razem z bankami i przyjęcie programu restrukturyzacji dla zadłużonych gospodarstw z uwzględnieniem zabezpieczenia gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego, w tym bezkosztowe dla rolników odroczenie spłat rat kredytów na wniosek rolników.

Na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2019 r. poz. 33) i decyzji Komisji Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 r. o zgodności programu pomocy państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw rolnych SA.56408 (2020/N) z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, niewypłacalni producenci rolni w najbliższym czasie będą mogli ubiegać się o pomoc w formie:

- 1) bankowych kredytów restrukturyzacyjnych z dopłatami do oprocentowania realizowanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 2) pożyczek na spłatę zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwo rolne znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej udzielanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- 3) gwarancji spłaty bankowych kredytów restrukturyzacyjnych udzielanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Jednocześnie Ministerstwo informuje, że wysokość:

- 1) kredytu restrukturyzacyjnego objętego dopłatą do oprocentowania nie może przekroczyć 5 mln zł dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,

2) pożyczki nie może przekroczyć kwoty zadłużenia podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne wynikającej z planu restrukturyzacji, nie większej jednak niż 5 mln zł dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,

3) gwarancji nie może być wyższa od kwoty przyznanego kredytu restrukturyzacyjnego wraz z odsetkami od tej kwoty, z wyłączeniem kwoty odsetek dopłat udzielanych przez Agencję do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki, jeżeli takie zostały udzielone; jednocześnie kwota tej gwarancji nie może być większa niż suma hipoteki stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wynikających z tytułu wykonania obowiązków gwaranta i nie większa niż wartość nieruchomości, na której hipoteka ta będzie ustanowiona.

Oprocentowanie kredytu restrukturyzacyjnego dla kredytobiorcy będzie wynosić 2%, natomiast oprocentowanie pożyczki będzie zmienne i będzie wynosić rocznie nie mniej niż wysokość stopy bazowej opublikowanej przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązującej w dniu udzielenia pożyczki, powiększonej o 4 punkty procentowe (obecnie 5,84%). Stosownie do przepisów ww. ustawy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa będzie pobierał jednorazowo prowizję z tytułu gwarancji w wysokości 0,5% kwoty gwarancji.

Warunkiem uzyskania pomocy w formie dopłat do oprocentowania bankowych kredytów na restrukturyzację zadłużenia, pożyczek na spłatę zadłużenia oraz gwarancji spłaty kredytów na restrukturyzację zadłużenia jest m.in. przedstawienie przez podmiot prowadzący gospodarstwo rolne planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego zaakceptowanego przez dyrektora właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego. Przykładowy wzór planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pomoc-na-restrukturyzacje-zadluzenia-gospodarstw-rolnych>.

Natomiast szczegółowe warunki udzielania ww. pomocy oraz wzory wniosków o pomoc zostaną w najbliższych dniach zamieszczone na stronach internetowych odpowiednio Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Producenci rolni mogą ubiegać się również w bankach o zmianę warunków spłaty preferencyjnych kredytów udzielanych zgodnie z rozporządzeniem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Stosownie do obowiązujących zasad udzielania kredytów inwestycyjnych, w okresie objętym umową kredytu, bank może:

- 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
- 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, ale nie dłuższy niż maksymalny przewidziany dla danej linii kredytowej, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął i pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR.

Natomiast w przypadku kredytów na wznowienie produkcji, w okresie objętym umową kredytu,

bank może:

1) w przypadku kredytów inwestycyjnych (linia KL01):

- a) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek,
- b) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR i nie przekroczenia kwoty pomocy, wyliczonej w umowie kredytu,

2) kredytów obrotowych (linia KL02) - stosować karencję lub prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, przy czym okres stosowania przez ARiMR dopłat nie może przekroczyć 4 lat.

Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji, która może zostać wykorzystana w okresie kredytowania, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu i wskazana w tej umowie.

Aby ograniczyć negatywne skutki obecnego stanu epidemiologicznego, umożliwiono bankom, niezależnie od regulacji wynikających z przepisów prawa bankowego – zmianę warunków spłaty kredytów udzielonych mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy. Bank w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii może dokonać zmian określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu udzielonego mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, jeżeli:

- kredyt został udzielony przed 8 marca 2020 r. i
- zmiana taka jest uzasadniona oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy dokonaną przez bank nie wcześniej niż 30 września 2019 r.

Ad.11. Wprowadzenie stabilizacji cen placonych rolnikowi poprzez wprowadzenie cen referencyjnych na produkty rolne i/lub zwiększenie kontroli przez odpowiednie służby dla nieuczciwych pośredników i firm skupowych, przetwórczych i handlowych.

Przepisy dotyczące cen referencyjnych zawarte są w projekcie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Projekt ustawy został przekazany w dniu 14 lutego 2020 r. do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów celem przedłożenia go pod obrady Rady Ministrów.

Projekt ustawy zakłada, że zakup produktów rolnych, dla których została ustalona cena referencyjna, poniżej tej ceny, może być potraktowany jako nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, co grozi wszczęciem postępowania przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Ceny referencyjne, zgodnie z projektem ustawy, ustalane będą w oparciu o dane publikowane przez IERiGŻ PIB.

Ad.13. Uruchomienie = zachowaniem bezpieczeństwa lokalnych rynków i targów, które mimo zaleceń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ich otwarcia, nadal są pozamykane decyzjami lokalnych władz.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713), zadania własne gminy obejmują sprawy targowisk i hal targowych. Wobec powyższego należy stwierdzić, że do władz samorządowych należą decyzje dotyczące umożliwienia sprzedaży przez rolników produktów rolnych na terenie miast. Podkreślenia wymaga fakt, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, rozumiejąc problemy aktualnej sytuacji ograniczenia handlu, zwrócił się z apelem do władz samorządowych o otwarcie lokalnych targowisk, tak aby zarówno umożliwić rolnikom sprzedaż swoich produktów, jak również klientom nabywać świeżą, zdrową, rodzimą żywność. Apel ten uzyskał pozytywny skutek. Większość targowisk, po zastosowaniu zaleconych działań zapobiegających zagrożeniu epidemiologicznemu COVID-19 przez Państwową Inspekcję Sanitarną, zostało otworzonych. Z informacji napływających do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wynika, że otwarcie targowisk w konsekwencji apelu, spotkało się z zadowoleniem zarówno handlowców, w tym producentów rolnych, jak i kupujących.

Ad.14. Uruchomienie kredytów preferencyjnych obrotowych i inwestycyjnych dla gospodarstw rolnych, z gwarancją Banku Gospodarstwa Krajowego.

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Przepisy projektu ww. ustawy regulują zasady stosowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na podstawie umów zawartych do dnia 31 grudnia 2020 r. przedsiębiorcom prowadzącym działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej, w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych, wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Dopłaty będą stosowane do kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych, w celu zapewnienia płynności finansowej utraconej lub zagrożonej utratą w związku z rozprzestrzenieniem się COVID-19.

Wysokość dopłaty będzie stanowić:

1) część odsetek należnych bankowi i odpowiadać, w przypadku:

- a) mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy – 2 punktom procentowym,
- b) innego przedsiębiorcy niż wymieniony w lit. a – 1 punktowi procentowemu,

2) całość odsetek należnych bankowi, jeżeli oprocentowanie kredytu z dopłatą nie przekracza odpowiedniej dla danej kategorii przedsiębiorców 2% lub 1%.

W projekcie przewiduje się że powyższe kredyty będą udzielane przez banki, które zawrą stosowną umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, który będzie publikował wykaz banków współpracujących na swojej stronie internetowej.

Finalizowane są również prace w zakresie wprowadzenia nowych instrumentów finansowych, mających na celu zapewnienie płynności finansowej producentom rolnym, w związku z wystąpieniem

epidemii koronawirusa, w formie kredytów obrotowych z gwarancją i dopłatą do oprocentowania, przez okres 12 miesięcy, stosowaną przez Bank Gospodarstwa Krajowego, ze środków PROW 2014-2020.

Ad.15. Wstrzymanie zajęć komorniczych dla rolników – kredytobiorców, którzy nie radzą sobie ze spłatą kredytu na czas minimum 180 dni od końca epidemii.

W dniu 20 kwietnia 2020 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierowało pismo do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o wstrzymanie postępowań egzekucyjnych wobec rolników na czas okresu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego.

Ad.16. Zwolnienie rolników i domowników (a także pomocników) z płatności składek KRUS bez utraty ciągłości ubezpieczenia w KRUS, lub dla tych rolników oraz ich pracowników, którzy ubezpieczeni są w ZUS analogiczne zwolnienia z opłacania składek.

Ad.17. Wsparcie w postaci wypłaty rolnikowi świadczenia analogicznego jak dla małego przedsiębiorcy nie tylko za 14 – dniowy okres kwarantanny, ale również za cały okres choroby COVID – 19.

Ad.18. Przyznanie możliwości uzyskania zasiłku opiekuńczego dla rodzica będącego rolnikiem dziecka, w związku z zamknięciem żłobka, przedszkola czy szkoły, na tych samych zasadach co w ZUS.

Z uwagi na dynamicznie rozwijającą się sytuację z rozprzestrzenianiem się COVID-19, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zależności od pojawiających się potrzeb podejmuje na bieżąco działania mające na celu wsparcie rolników indywidualnych pod kątem zabezpieczenia społecznego w walce ze skutkami trwającej epidemii.

Na chwilę obecną zrealizowano już m.in. następujące działania:

1) zgodnie z ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568), tzw. Tarczy Antykryzysowej 1:

a) wprowadzono od dnia 31 marca 2020 r., dla wszystkich osób objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zwolnienie z opłacania składek na to ubezpieczenie za drugi kwartał 2020 r. Składki za drugi kwartał 2020 r. zostaną opłacone przez budżet państwa za pośrednictwem KRUS. Zwolnienie następuje z mocy samego prawa, co oznacza, że nie będzie konieczne składanie przez rolników ubezpieczonych w KRUS jakichkolwiek dodatkowych wniosków w tym zakresie. Zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za drugi kwartał 2020 r. dotyczy rolników i domowników podlegających ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, w tym podlegających temu ubezpieczeniu na wniosek i tych, za których składka ta jest należna w podwójnej wysokości w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej lub z tytułu współpracy przy prowadzeniu tej działalności. Nowo wprowadzone przepisy nie

przewidują zwolnienia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie:

- wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie,
- zdrowotne (o ile rolnik jest zobowiązany do ich opłacania).

b) określono również, iż rodzicowi ubezpieczonemu w KRUS, który sprawuje osobistą opiekę nad dzieckiem – w związku z zamknięciem żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19 – przysługuje zasiłek opiekuńczy za każdy dzień opieki, przez okres nie dłuższy niż 14 dni. Zasiłek opiekuńczy przysługuje z tytułu opieki nad:

- dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat,
- dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Zasiłek opiekuńczy za każdy dzień wynosi 1/30 kwoty emerytury podstawowej, która od 1 marca 2020 r. wynosi 972 zł 40 gr. Zasiłek opiekuńczy jest przez KRUS przyznawany na wniosek. W chwili obecnej jego obowiązywanie zostało wydłużone zostało do dnia 24 maja br.

c) o 3 miesiące zostanie przedłużona wypłata rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych, uzależnionych od całkowitej niezdolności do pracy, dodatków pielęgnacyjnych oraz świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, jeżeli termin ważności orzeczeń, na podstawie których przyznano prawo do ww. świadczeń, upłynął w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu albo przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej pod warunkiem, że wniosek o ustalenie prawa do świadczenia na dalszy okres został złożony przed upływem terminu ważności orzeczenia, a nowe orzeczenie w sprawie nie zostało wydane.

2) w dniu 21 marca br. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego (Dz. U. z 2020 r. poz. 486), zgodnie z którym rolnikowi ubezpieczonemu w KRUS przysługuje zasiłek chorobowy w kwocie 15 zł za każdy dzień czasowej niezdolności do pracy trwającej nieprzerwanie nie dłużej niż 14 dni, jeżeli ta niezdolność jest spowodowana zakażeniem lub chorobą układu oddechowego oznaczonymi w zaświadczeniu lekarskim jako U07.1 COVID-19, zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych.”,

3) w ramach ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. 2020 r., poz. 695), tzw. Tarczy Antykryzysowej 2, rolnikowi i domownikowi, o których mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174), w sytuacji objęcia obowiązkową kwarantanną, nadzorem epidemiologicznym lub hospitalizacją w związku z COVID-19, przysługuje zasiłek w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia

10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564). W chwili obecnej trwa uszczegóławianie tego działania.

Ad.19. Przedłużenie terminu obowiązywania zaświadczeń o ukończeniu kursu stosowania środków ochrony roślin „chemizacyjne”.

Przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz.695) zawieszają niektóre z obowiązków ciążących na rolnikach i przedsiębiorcach działających w obszarze rolnictwa. Zaproponowane rozwiązania wprowadzają na okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz w okresie 30 dni od dnia odwołania tych stanów odstępstwa, w tym od obowiązków określonych w przepisach o środkach ochrony roślin, dotyczące m. in. ukończenia obowiązkowych szkoleń w zakresie środków ochrony roślin przez osoby stosujące środki ochrony roślin, sprzedające te preparaty, prowadzące doradztwo z zakresu ochrony roślin, a także prowadzące uprawę roślin zgodnie z zasadami integrowanej produkcji roślin. Tym samym, omawiany postulat środowiska rolniczego został zrealizowany.

Ad.20. Wprowadzenie zmiany systemu szacowania strat klęskowych bez konieczności pracy komisji.

Aktualnie finalizowane są prace nad utworzeniem elektronicznego systemu zgłaszania przez producentów rolnych wniosków o oszacowanie strat w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę. Nie ma zatem potrzeby powołania przez wojewodów komisji i szacowania szkód powstałych w wyniku tegorocznej suszy. Pierwsze wnioski o oszacowanie strat rolnicy będą mogli zgłaszać (elektronicznie) po 1 czerwca br. w uprawach, dla których KBW wykaże straty spowodowane przez suszę na danym terenie. Wprowadzenie aplikacji mobilnej pozwalającej producentom rolnym wnioskowanie o oszacowanie szkód spowodowanych przez suszę usprawni proces szacowania szkód powstałych w wyniku suszy i umożliwi weryfikację zgłoszeń z zasięgiem KBW i ustalonym poziomem strat w plonach.

Jednocześnie, mając na względzie unijne przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz fakt, że producenci rolni nie mają obowiązku prowadzenia ewidencji zdarzeń gospodarczych, obecnie nie ma możliwości udzielania pomocy producentom rolnym, w których gospodarstwach lub działach specjalnych wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, bez oszacowania szkód przez komisje powołane na podstawie przepisów o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Ad.21. Opracowanie procedur dla kół łowieckich celem podjęcia polowań na dziki, a także celem przywrócenia szacowania szkód łowieckich.

Zakaz przemieszczania się osób przebywających na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ostatnio określony w § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 697, z późn. zm.) obowiązywał do dnia 19 kwietnia 2020 r. Z dniem 20 kwietnia 2020 r. zakaz ten został zniesiony.

W związku z powyższym, pozyskanie dzików czy to w ramach polowań, czy odstrzałów sanitarnych, jest aktualnie możliwe i pozostaje nadal kwestią priorytetową w zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Jednocześnie, w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną w zakresie COVID-19, Główny Lekarz Weterynarii opracował i przekazał do Polskiego Związku Łowieckiego „Wytyczne i zalecenia dotyczące realizacji zadań związanych z redukcją populacji dzików w ramach zwalczania ASF poprzez polowania i odstrzał sanitarny dzików, w związku z ogłoszeniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARSCoV-2”, wskazując m.in. na konieczność ścisłego stosowania się do reguł wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie zasad bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem zwierzęcia łownego z gatunku dzik (Dz. U. poz. 160), jak również do zasad i procedur określonych przez resort zdrowia. Przestrzeganie tych zasad ma istotne znaczenie zarówno dla ograniczenia szerzenia się ASF, jak również bezpieczeństwa zdrowotnego myśliwych.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 945, z późn. zm.) sprawy: ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz racjonalnego wykorzystywania jego zasobów, m.in. w zakresie ochrony przyrody, w tym w parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwach przyrody, a także bioróżnorodności, ochrony gatunków zwierząt, zwierzyny, a także łowiectwa – obejmuje dział środowisko.

Z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67, z późn. zm.), naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska – wszelkie postulaty dotyczące: pogłowia zwierząt dzikich, prowadzenia gospodarki łowieckiej, w tym szkód łowieckich, powinny być kierowane, zgodnie z kompetencjami, do resortu środowiska.

Ad.22. Umożliwienie rolnikom uprawy gruntów, które posiadają za granicami Polski poprzez umożliwienie przejazdu przez granice (np. na Litwie, Czechach i we wschodnich Niemczech) oraz stworzenie przepisów krajowych i pilne podjęcie rozmów z rządami krajów ościennych, aby ich przepisy również pozwalały na wjazd na pola położone poza granicami kraju naszym rolnikom.

Wobec restrykcji wprowadzonych w związku z pandemią COVID-19 i w związku z tymczasowym przywróceniem kontroli granicznej osób przekraczających granicę państwową, wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska rolniczego prowadzącego działalność na terytorium Republiki Czeskiej, Słowacji i Litwy, Straż Graniczna wystąpiła do szefów służb granicznych ww. państw z inicjatywą wprowadzenia rozwiązań umożliwiających przekraczanie granicy państwowej w celu realizacji niezbędnych prac polowych.

Strona czeska przychylnie odniosła się do propozycji Straży Granicznej z zastrzeżeniem, aby przedmiotowe ułatwienia realizowane były z uwzględnieniem sił i środków będących aktualnie w dyspozycji komendantów właściwych miejscowo oddziałów Straży Granicznej oraz ich odpowiedników po stronie sąsiedniej.

Strona słowacka poinformowała, że w zakresie wydawania zezwoleń na przekroczenie granicy państwowej przez rolników, w celu wykonywania prac polowych po obu stronach granicy państwowej, przedmiotowa propozycja nie została zaakceptowana. Uzasadnieniem podjętej przez stronę słowacką decyzji jest obowiązujący na jej terytorium stan sytuacji nadzwyczajnej wynikający z rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Z informacji przekazanych przez stronę słowacką wynika, iż w przypadku zmiany panującej sytuacji oraz warunków bezpieczeństwa, Straż Graniczna zostanie poinformowana o złagodzeniu obostrzeń w przedmiotowym zakresie.

Strona litewska nie zaakceptowała propozycji dotyczącej wprowadzenia rozwiązań umożliwiających przekraczanie granicy państwowej w celu realizacji niezbędnych prac polowych, informując o możliwości wjazdu i wyjazdu z terytorium Litwy tylko poprzez czynne przejścia graniczne (Budzisko – Kalwarija oraz Ogrodniki – Lazdijai). Jednocześnie Litwa wskazała na możliwość przekraczania granicy państwowej w celu wykonania prac polowych przez rolników na podstawie specjalnego zezwolenia, którego wydanie leży w gestii Ministra Rolnictwa Republiki Litewskiej.

Do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wpłynęły prośby środowisk rolniczych o interwencję wyłącznie w odniesieniu do problemów w przekraczaniu granicy państwowej celem realizacji prac polowych na pograniczu polsko-litewskim.

Z uwagi na brak sygnałów o ewentualnych problemach, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie podejmowało działań w relacjach z Republiką Czeską, Republiką Słowacką i Republiką Federalną Niemiec w tej sprawie.

Działania podjęte w relacjach ze stroną litewską:

9 kwietnia 2020 r. Podlaska Izba Rolnicza (PIR) zwróciła się do Litewskiej Izby Rolniczej oraz Konsula Republiki Litewskiej w Sejnach z prośbą o pomoc rolnikom w przekraczaniu granicy polsko-litewskiej w celach rolniczych. 14 kwietnia 2020 r. Starosta Suwalski wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z analogiczną prośbą o pomoc rolnikom z powiatu suwalskiego.

W odpowiedzi na prośbę dotyczącą pomocy w rozwiązaniu problemów, w dniu 14 kwietnia 2020 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciło się do PIR o przekazanie listy osób oraz sprzętu

rolniczego, w stosunku do którego oczekiwane byłoby uzyskanie specjalnych zezwoleń. 15 kwietnia 2020 r. MRiRW otrzymało listy osób z gmin Puńsk, Sejny, Wiżajny i Rutka Tartak, którzy posiadają lub dzierżawią ziemię rolną po stronie Republiki Litewskiej (ok. 100 osób).

17 kwietnia 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się pismem do Andriusa Palionisa, Ministra Rolnictwa Republiki Litewskiej, o pomoc w rozwiązaniu problemów polskich rolników, w tym o:

- wydanie przez stronę litewską specjalnych zezwoleń, uprawniających do przekraczania granicy państwowej w celu wykonania prac polowych przez rolników, których dane zostały przekazane na listach załączonych do pisma (ok. 100 osób),
- wyłączenie tych rolników z obowiązku 14-dniowej kwarantanny przy przekraczaniu granicy w celu prowadzenia prac polowych,
- umożliwienie im przekraczania granicy państwowej również poza czynnymi przejściami granicznymi.

W odpowiedzi, clarisem pilnym Ambasady RP w Wilnie z dnia 20 kwietnia 2020 r., Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzyskało zapewnienie, iż rolnicy otrzymają wielorazową zgodę na wjazd na teren Litwy w celu dokonywania sezonowych prac rolnych, pod warunkiem pilnego uzupełnienia list przekazanych stronie litewskiej o dokumenty świadczące o prawie do korzystania z określonych gruntów. Pismem z dnia 21 kwietnia 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał ww. prośbę do PIR informując o możliwości bezpośredniego kontaktu z przedstawicielem Ambasady RP w Wilnie.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ambasadę, wydanie oficjalnych zgód miało nastąpić po posiedzeniu rządu Republiki Litewskiej w dniu 22 kwietnia br.

35 umów świadczących o prawie do korzystania z określonych gruntów zostało przekazanych Ambasadzie 20 kwietnia 2020 r., a kolejnych 30 - 21 kwietnia br. Zgodnie z informacjami Ambasady RP w Wilnie z dnia 24 kwietnia 2020 r., ww. dokumenty dostarczone przez rolników zostały niezwłocznie przekazane przez placówkę do Ministerstwa Rolnictwa Litwy, które dokonało analizy wszystkich umów i przekazało wnioski z prośbą o wydanie zgody na wjazd na teren Litwy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Decyzja MSW miała zostać podjęta na początku ostatniego tygodnia kwietnia (27-30 kwietnia).

Clarisem natychmiastowym z dnia 29 kwietnia 2020 r. Ambasada RP w Wilnie poinformowała o udzieleniu przez litewski rząd zgody na wjazd na teren Litwy dla 44 rolników z obszaru pogranicza. Pozostałe wnioski zostały odrzucone jako niespełniające wymogów formalnych. Rolników ma obowiązywać 14-dniowa kwarantanna.

Zgodnie z informacją Ambasady RP w Wilnie z dnia 30 kwietnia 2020 r., strona litewska oczekiwała formalnej notyfikacji ze strony polskiej, zgodnie z którą po stronie polskiej rolnicy są zwolnieni z kwarantanny i po przyjeździe do Polski nie będą musieli przechodzić kwarantanny. Po otrzymaniu ww. notyfikacji strona litewska zobowiązała się do natychmiastowego, na zasadzie

wzajemności, usunięcia obowiązku 14-dniowej kwarantanny dla rolników transgranicznych. Notyfikacja została przekazana 30 kwietnia 2020 r. pismem przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do Ambasador RP w Wilnie. MRiRW oczekuje na odpowiedź strony litewskiej w tej sprawie.

Na pierwsze dni maja została zaplanowana rozmowa telefoniczna Premiera Mateusza Morawieckiego z Premierem Republiki Litewskiej S. Skvernelisem. Kwestia problemów polskich rolników prowadzących działalność rolniczą po obu stronach granicy polsko-litewskiej została zgłoszona jako jeden z tematów rozmowy.

Ad.23. Pozwolenie na przemieszczanie się pracowników sezonowych (= zachowaniem wszelkich form i środków ostrożności) lub wydłużenie im pozwoleń.

Po uzyskaniu od polskich producentów rolnych sygnałów o problemach dotyczących niedoboru pracowników sezonowych z Ukrainy (w związku ze wstrzymaniem wydawania wiz przez polskie placówki na Ukrainie po wprowadzeniu ograniczeń związanych z pandemią COVID - 19), w dniu 21 kwietnia 2020 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpiło do Departamentu Konsularnego MSZ z pismem o podjęcie pilnych działań, celem jak najszybszego umożliwienia zainteresowanym pracą w polskim rolnictwie obywatelom Ukrainy składania wniosków wizowych i otrzymywania wiz, a także o pilne i priorytetowe traktowanie ww. wniosków.

Ponadto, 30 kwietnia br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Ministra Spraw Zagranicznych Pana Jacka Czaputowicza z prośbą o pilne podjęcie wszelkich działań, mających na celu umożliwienie obywatelom Ukrainy podjęcia pracy sezonowej w Polsce. Jednocześnie zadeklarował gotowość do pełnej współpracy z MSZ w tym zakresie. W piśmie do MSZ wskazano, że wśród postulatów zgłaszanych przez polską branżę rolno-spożywczą znajduje się m.in. kwestia wydawania wiz pracowniczych na granicy państwa wraz z załatwianiem wszystkich formalności, włącznie z pobraniem stosownych opłat oraz wydawania takich wiz w urzędach ds. cudzoziemców – bez konieczności wyjazdu obywateli Ukrainy na Ukrainę w celu złożenia wizyty w konsulatach RP, by uzyskać taką wizę. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do MSZ z prośbą o rozważenie wprowadzenia tego rodzaju ułatwień.

MSZ poinformowało, iż polskie urzędy konsularne na Ukrainie od 4 maja 2020 r. rozpoczną przyjmowanie wniosków wizowych w swoich siedzibach. Złożenie wniosków będzie również możliwe w Punktach Przyjmowania Wniosków Wizowych prowadzonych przez usługodawcę zewnętrznego, który przyjmuje wnioski wizowe i przekazuje je urzędom konsularnym w celu podjęcia decyzji.

Należy zauważyć, iż z dniem 15 marca 2020 r. obowiązują ograniczenia dotyczące możliwości podróżowania do Polski, które zostały wprowadzone w związku z koniecznością ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa SAR-Co-V-2 i ochrony zdrowia publicznego, jako elementu szerszej odpowiedzi Rządu RP na zaistniałe zagrożenie epidemiologiczne.

W związku z restrykcjami wprowadzonymi rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie czasowego zawieszenia lub ograniczenia ruchu granicznego na określonych przejściach granicznych (Dz. U. poz.435 i poz. 469), ruch na niektórych przejściach granicznych został wstrzymany. Ograniczenia podróżowania do Polski obowiązują do odwołania, dalsze decyzje w tym zakresie uzależnione są od sytuacji epidemiologicznej zarówno w Polsce, jak i w państwach sąsiadujących. Ochrona zdrowia publicznego pozostaje w obecnej sytuacji kwestią priorytetową, determinującą zakres i czas obowiązywania środków podejmowanych przez MSWiA w odniesieniu do możliwości przekraczania granicy zewnętrznej.

Zgodnie z § 3 ust.2 pkt.6 ww. rozporządzenia, we wszystkich czynnych przejściach granicznych w zakresie ruchu osobowego na kierunku wjazdowym do Polski cudzoziemcy posiadający prawo do pracy na terytorium RP, tj. cudzoziemcy uprawnieni do wykonywania pracy na takich samych warunkach co obywatele polscy, posiadający zezwolenie na pracę, zaświadczenie o wpisie do ewidencji w sprawie pracy sezonowej, oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium RP, którzy wykonują pracę na terytorium RP lub podczas kontroli granicznej przedstawiają dokumenty, z których wynika, że podjęcie pracy rozpocznie się niezwłocznie po przekroczeniu granicy, zasadniczo mogą przekraczać granicę państwową na wjazd do RP. Powyższe dotyczy cudzoziemców, którzy poza ww. dokumentami uzupełniającymi, przedstawiają do kontroli dokumenty uprawniające do pobytu, z którymi może się wiązać się uprawnienie do wykonywania pracy, tj. m.in. dokument pobytowy, wiza, z wyłączeniem wiz, o których mowa w art.60 ust.1 pkt 22 i 23 ustawy o cudzoziemcach), dokument uprawniający do pobytu w ramach ruchu bezwizowego. W trakcie kontroli granicznej wydawana jest decyzja o odmowie wjazdu na terytorium RP, ze względu na zagrożenie dla zdrowia publicznego. W pozostałych przypadkach, gdy u cudzoziemca nie doszło do rozpoznania lub podejrzenia wystąpienia koronawirusa SARS-CoV-2 weryfikowane jest, czy zostanie spełniony niezbędny warunek wjazdu cudzoziemca na terytorium RP, określony w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii, tj. odbycia obowiązkowej 14-dniowej kwarantanny. Brak spełnienia tego wymogu skutkuje wydaniem decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Polski, ze względu na zagrożenie dla zdrowia publicznego. Obowiązek, o którym mowa w rozporządzeniu RM obowiązuje również pracowników sezonowych.

Ponadto, obowiązujące obecnie przepisy umożliwiają legalne pozostanie w kraju osobom, które chcą realizować dotychczasowy cel pobytu lub nie mogą opuścić Polski w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Do upływu 30-go dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni (stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii) przedłużeniu ulegają:

- legalny pobyt cudzoziemców, który skończyłby się w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii,

- okresy ważności kart pobytu i tymczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca,
- terminy na składanie wniosków o legalizację pobytu,
- ważność już wydanych zezwoleń na pracę, zezwoleń na pracę sezonową oraz oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi.

Przesunięte także zostają terminy: na opuszczenie przez cudzoziemców terytorium Polski i dobrowolnego powrotu określone w decyzjach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

W przypadku cudzoziemców przebywających w Polsce na podstawie krótkoterminowych tytułów pobytowych (w tym w ramach ruchu bezwizowego), uznanie pobytu za legalny będzie dotyczyło tylko osób, które 14 marca 2020 r. były w kraju na podstawie takich tytułów. Nie dotyczy natomiast osób, które wjechały do Polski później – w takiej sytuacji cudzoziemiec może skorzystać z warunkowego legalnego pobytu i złożenia wniosku o zezwolenie na pobyt w przedłużonym terminie.

Cudzoziemiec ma możliwość realizowania dotychczasowego celu pobytu w Polsce np. wykonywania pracy. Przedłużone zostały bowiem zezwolenia na pracę i na pracę sezonową oraz dozwolony okres pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi. Może również opuścić Polskę bez ryzyka wejścia w nielegalny pobyt.

Ad.24. Dla rolników powinna być możliwość braku konieczności płatności tzw. Split payment. Rolnik powinien otrzymywać całą płatność na konto. Zamrażanie VAT dla rolników musi być zakazane w obecnej sytuacji.

Postulat ten powinien być skierowany do Ministra Finansów.

Ad. 26. Odstąpienie od obowiązku pracy pomiędzy poszczególnymi pracownikami w odległości 2 m; ma to szczególne znaczenie w zakładach, gdzie praca wykonywana jest w systemie taśmowym (...).

W celu zapewnienia utrzymania produkcji i zapewnienia odpowiednich warunków pracy, zakłady pracy, zgodnie § 9 ust 7 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 566 i 577), są obowiązane zapewnić osobom zatrudnionym niezależnie od podstawy zatrudnienia rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji rąk oraz odległość pomiędzy stanowiskami pracy wynoszącą co najmniej 1,5 m, chyba, że jest to niemożliwe ze względu na charakter działalności wykonywanej w danym zakładzie pracy, a zakład ten zapewnia środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii COVID-19.

W związku z powyższym, odstępstwo od obowiązku zachowania odległości co najmniej 1,5 m pomiędzy stanowiskami pracy jest możliwe w przypadku gdy ze względu na charakter działalności wykonywanej w danym zakładzie pracy zachowanie ww. odległości pomiędzy stanowiskami pracy nie jest możliwe oraz gdy zakład ten zapewnia osobom w nim zatrudnionym środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii COVID-19.

Ad.12. Uruchomienie programu wycofania z rynku produktów rolnych i ogrodnich, których ze względu na zamknięcie obiektów i utratę łańcucha dostaw nie można było sprzedać, np. kwiaty rabatowe, mięso itd.

Ad.27. Podjęcie działań na forum instytucji UE w celu:

- a) zwiększenia pomocy de minimis;*
- b) podniesienia cen referencyjnych produktów rolnych;*
- c) uruchomienia skupu interwencyjnego mięsa wołowego, drobiowego, mleka w proszku i masła;*
- d) uruchomienia dopłat do przechowywania ww. produktów rolnych;*
- e) wstrzymania prac związanych z nowym zielonym ładem w nadchodzącej perspektywie WPR;*
- f) uruchomienia rezerwy kryzysowej dla rolnictwa przez KE, ewentualnie nadzwyczajne środki wsparcia wynikające z przepisów art. 219 i 221 rozporządzenia nr 1308/2013;*
- g) zwiększenia pomocy na podstawie art. 222 dla producentów i ich zrzeszeń oraz uznanych organizacji międzybranżowych;*
- h) umożliwienia wypłaty zaliczek na płatności bezpośrednie pomimo niezakończenia kontroli;*
- i) zawieszenia embarga z Rosją;*
- j) renegocjacji umów z krajami Mercosur i ograniczenia importu towarów rolno – spożywczych;*
- k) wprowadzenia mechanizmu wycofania z rynku niektórych produktów jak owoce miękkie czy jabłek, których będą kłopoty ze sprzedażą w związku z zalamaniem rynku.*

Postulaty obejmujące przede wszystkim:

- 1) uruchomienie rezerwy kryzysowej na wypłatę rekompensat i wsparcie płynności finansowej dla sektorów szczególnie dotkniętych sytuacją związaną z COVID-19;
- 2) uruchomienie skupu interwencyjnego wołowiny, objęcie nadzwyczajnymi środkami wsparcia roślin ozdobnych i uruchomienie tych środków, uruchomienie dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku, nie wykluczając jednakże objęcia tym mechanizmem również masła i serów, z uwagi na dynamiczną sytuację;
- 3) zwiększenie pomocy UE dla organizacji producentów owoców i warzyw na działania kryzysowe oraz zawieszenie wymogów dotyczących minimalnej wartości i ilości produkcji sprzedanej;
- 4) uelastycznienie przepisów dotyczących Programu dla szkół, w związku z przedłużającym się brakiem możliwości dostarczenia produktów wyprodukowanych na potrzeby Programu;
- 5) wprowadzenie elastyczności w zarządzaniu środkami EFRROW i EFRG, w tym:
 - a. ograniczenie kontroli na miejscu, w tym również w ramach wsparcia inwestycyjnego w II filarze,

- b. zwiększone i wcześniejsze zaliczki dopłat bezpośrednich bez konieczności zakończenia kontroli zarówno administracyjnych, jak i na miejscu,
- c. zwiększenie do 500 euro kwoty należności, która uprawnia do zaprzestania odzyskiwania środków od beneficjenta,
- d. zawieszenie zasady anulowania zobowiązań zgodnie z regułą n+3,
- e. zwolnienie z wymogu ustanawiania zabezpieczeń w przypadku zaliczek na inwestycje,
- f. umożliwienie sfinansowania kosztów inwestycyjnych oraz innych niezbędnych kosztów związanych z zapewnieniem narzędzi do prowadzenia usług szkoleniowych i doradczych na odległość w ramach art. 14 i 15 rozporządzenia PE i Rady (UE) 1305/13;

były przekazywane pisemnie do Komisji Europejskiej i prezentowane na posiedzeniach Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa oraz Specjalnego Komitetu ds. Rolnych. W odpowiedzi na postulaty państw członkowskich, w tym Polski, 22 kwietnia 2020 r. Komisja Europejska przekazała państwu członkowskim propozycję pakietu legislacyjnego, dotyczącego działań na rynkach rolnych w odpowiedzi na kryzys wywołany pandemią COVID-19, w tym:

- 1) dopłat do prywatnego przechowywania mięsa i produktów mleczarskich,
- 2) zastosowania art. 222 rozporządzenia 1308/2013, umożliwiającego przyjęcie aktów wykonawczych wprowadzających odstępstwa od stosowania art. 101 ust. 1 TFUE, ustanawiającego zakaz nieuczciwej konkurencji w zakresie stosowania porozumień kartelowych, przewidujących ograniczanie lub kontrolowanie produkcji, poprzez umożliwienie uznanym organizacjom producentów, ich zrzeszeniom i uznanym organizacjom międzybranżowym w okresie do 6 miesięcy od wejścia w życie rozporządzeń, podjęcia działań polegających m.in. na wycofaniu z rynku produktów lub ich bezpłatnej dystrybucji oraz planowaniu produkcji;
- 3) elastyczności w programach sektorowych, polegającej:
 - a) w odniesieniu do owoców i warzyw na zwiększeniu kwalifikowalnych wydatków na przeciwdziałanie kryzysom i zarządzanie; dopuszczeniu unijnego finansowania wycofania z rynku przekraczającego 5% produkcji sprzedanej w przypadku nieodpłatnego przekazania produktów do organizacji charytatywnych; zwiększeniu możliwości sprzedaży przez członków Organizacji Producentów (OP) poza OP; zwiększeniu pułapów unijnego finansowania w przypadku obniżenia wartości produktów; bardziej elastycznego zarządzania programami operacyjnymi; większej elastyczności w odniesieniu do wycofania z rynku i wsparcia, jak i w przypadku zielonych zbiorów; poluzowaniu kontroli programów operacyjnych i strategii krajowych; wydłużeniu terminu dla OP w odniesieniu do wydatkowania pomocy wnioskowanej w 2019 r. (z 30 kwietnia do 30 czerwca); redukcji kontroli administracyjnych przed zatwierdzeniem programów operacyjnych; większej elastyczności na poziomie pierwszej i drugiej kontroli dotyczącej wycofania z rynku;
 - b) w odniesieniu do Krajowych Programów Wsparcia Pszczelarstwa (KPWP) na tym, że państwa członkowskie mogą dokonać zmian w KPWP i wydłużyć wykonanie przewidzianych w nich działań do 15 września;

c) w odniesieniu do Programu szkolnego na: wydłużeniu roku szkolnego 2019/2020 do 30 września 2020 r. z płatnościami dla wnioskodawców do 15 października 2020 r. (i możliwości wypłaty zaliczek); dostosowaniu terminów przekazywania wniosków o płatności; nieuwzględnieniu poziomu wydatkowania środków UE w roku szkolnym 2019/2020 przy przyznawaniu państwom członkowskim środków na kolejny rok szkolny 2021/2022; wprowadzeniu możliwości wypłacania przez państwa członkowskie zaliczek dla wnioskodawców.

Ponadto Komisja zaproponowała jeszcze rozwiązania dotyczące umożliwienie przeniesienia niewykorzystanych środków PROW 2014-2020 na działania osłonowe w związku z COVID-19 i wydłużenie terminu składania wniosków o płatności obszarowe oraz wypłat zaliczek na poczet tych płatności oraz płatności powierzchniowych PROW.

W związku z powyższym, na najbliższych posiedzeniach Specjalnego Komitetu ds. Rolnych i spotkaniu ministrów rolnictwa UE, Polska będzie dalej przedstawiała analizę obecnej sytuacji i kolejne postulaty, mające na celu rozwiązanie problemów, celem przedstawienia przez Komisję dalszych pozycji.

Ad.27 lit. a. Podjęcie działań na forum instytucji UE w celu zwiększenia pomocy de minimis.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania mające na celu podwyższenie krajowego limitu pomocy *de minimis*.

Ad.27 lit. e. Podjęcie działań na forum instytucji UE w celu wstrzymania prac związanych z nowym zielonym ładem w nadchodzącej perspektywie WPR.

W styczniu br. opublikowany został Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, *Plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy, Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu*, który zawiera ocenę skutków wdrażania polityki ekologicznej, zakładającej zwiększenie ambicji UE pod względem założeń klimatycznych na 2030 r.

Plan ten zakłada m.in. znaczące inwestycje w sektorze rolnictwa, aby sprostać wyzwaniom środowiskowym w szerszym ujęciu, do których należą utrata różnorodności biologicznej i zanieczyszczenie środowiska, ochrona kapitału naturalnego, wsparcie gospodarki o obiegu zamkniętym i niebieskiej gospodarki. Jednocześnie Plan zakłada, że będą one również konieczne do wsparcia kapitału ludzkiego i inwestycji społecznych powiązanych z transformacją.

Należy pamiętać, że Europejski Zielony Ład to działania, które mają na celu ograniczenie skutków zmian klimatycznych, mających coraz większy negatywny wpływ na sektor rolnictwa (np. susza lub inne ekstremalne zjawiska pogodowe). Zaniechanie tych działań może spowodować jeszcze większe straty finansowe i gospodarcze, niż inwestycje na działania w zakresie wdrażania założeń Zielonego Ładu.

W związku z tym, całkowite wstrzymanie wdrażania Zielonego Ładu byłoby niekorzystne,

zwłaszcza dla sektora rolnictwa. Niemniej jednak obecnie podejmowane są, również przez Rząd Polski, dyskusje nad działaniami, które z jednej strony będą kontynuowały przyjętą politykę klimatyczną, a jednocześnie uwzględnią sytuację związaną ze skutkami wynikającymi z pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

Ad.27. lit. h. Podjęcie działań na forum instytucji UE w celu umożliwienie wypłaty zaliczek na płatności bezpośrednie pomimo niezakończenia kontroli.

Już w marcu br. Polska (a także wiele innych państw członkowskich UE) zwróciła się do Komisji Europejskiej o umożliwienie wypłaty w kampanii 2020 r. zwiększonych zaliczek na poczet płatności bezpośrednich i płatności obszarowych PROW, bez konieczności zakończenia kontroli. Wniosek ten uzyskał akceptację Komisji Europejskiej. W dniu 17 kwietnia 2020 r. opublikowane zostało rozporządzenie UE nr 2020/531, które przewiduje możliwość zwiększenia dopuszczalnego poziomu zaliczek za 2020 r. z 50% do 70% w przypadku płatności bezpośrednich oraz z 75% do 85% w przypadku wsparcia w ramach PROW. Zgodnie z tym rozporządzeniem, możliwa będzie realizacja zaliczek płatności bezpośrednich również w sytuacji, gdy nie są zakończone kontrole na miejscu. Wdrożenie tych rozwiązań przyczyni się do złagodzenia trudnej sytuacji rolników w Polsce.

Należy jednocześnie podkreślić, że w Polsce już od 2016 r. zaliczki na poczet płatności bezpośrednich realizowane są w wysokości 70% (na podstawie corocznych derogacji wydawanych przez Komisję Europejską czy to w drodze rozporządzenia (2016 r.) czy w drodze decyzji (lata 2017-2019), z tytułu wszystkich rodzajów płatności. Dzięki temu możliwe jest przekazanie rolnikom znacznych kwot we wcześniejszym terminie – jeszcze przed 1 grudnia danego roku na konta rolników trafia ponad 9 mld zł.

Ad.27 lit. i. Podjęcie działań na forum instytucji UE w celu zawieszenia embarga z Rosją.

Wprowadzony w 2014 r. zakaz importu wielu produktów rolno-spożywczych obejmuje kraje Unii Europejskiej, ale także inne kraje: USA, Kanadę, Australię i Królestwo Norwegii, Albanie, Czarnogórę, Islandię i Lichtenstein oraz Ukrainę. Zgodnie z Dekretem Prezydenta Federacji Rosyjskiej z 24 czerwca 2019 r. embargo zostało przedłużone do 31 grudnia 2020 r.

Rosyjski zakaz importu ma charakter przede wszystkim polityczny - jest odpowiedzią na zachodnie sankcje zastosowane wobec Rosji, m.in. przez UE po zajęciu Krymu i rozpoczęciu wojny w Donbasie. Rosja uzależnia zniesienie embarga od zniesienia ww. sankcji - w obecnej sytuacji zawieszenie, czy zniesienie embarga wydaje się nierealne. Warto natomiast zaznaczyć, ewentualne zniesienie embarga nie będzie oznaczać wznowienia możliwości eksportu z Polski na rynek rosyjski wszystkich produktów rolnych. Rosja wprowadziła bowiem wobec importu z Polski szeregu produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego restrykcje SPS.

Lista towarów objętych zakazem ulega modyfikacji – zgodnie z najnowszym rozporządzeniem w tym zakresie (Rozporządzenie Rządu Federacji Rosyjskiej nr 453 z dnia 6 kwietnia 2020 r.), Rząd

Rosji zezwala na import demineralizowanej serwatki mlecznej w proszku o poziomie demineralizacji 90% przeznaczonej do produkcji mieszanek mlecznych w proszku dla dzieci (zamienników mleka matki) o kodzie taryfy celnej Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej – 0404. Obecne rozporządzenie stosuje się włącznie do 31 grudnia 2020 r.

Mimo obowiązującego embarga, Rosja pozostaje jednym z najważniejszych pozaunijnych importerów polskich artykułów rolno-spożywczych. Według danych za 2019 r. do Rosji wyeksportowano towary rolno-spożywcze za sumę 565,4 mln euro. Mając na uwadze duże zainteresowanie polskich firm sektora rolno-spożywczego rynkiem rosyjskim oraz biorąc pod uwagę konieczność podtrzymywania przynajmniej roboczych kontaktów z administracją Federacji Rosyjskiej, w październiku 2019 r. zostało obsadzone stanowisko Przedstawiciela MRiRW w Ambasadzie RP w Moskwie.

Ad.27 lit. j. Podjęcie działań na forum instytucji UE w celu renegotjacji umów z krajami Mercosur i ograniczenia importu towarów rolno – spożywczych.

Umowa z Mercosurem jeszcze nie obowiązuje. Wyniki negocjacji nie zostały dotąd zatwierdzone. Dla wejścia w życie umowy konieczne jest jej zatwierdzenie przez Radę UE, a następnie ratyfikacja przez wszystkie kraje członkowskie UE. Istnieje więc możliwość, w zależności od stanowiska krajów członkowskich, odrzucenia umowy i ewentualnie zlecenia KE podjęcia próby renegotjacji poszczególnych jej zapisów. Polska zgłaszała podczas negocjacji umowy, samodzielnie lub wspólnie z innymi krajami członkowskimi, szereg postulatów, z których nie wszystkie zostały w pełni zrealizowane. Dlatego też MRiRW będzie w dalszym ciągu przekazywać do Ministerstwa Rozwoju swoje uwagi i zastrzeżenia. Wypracowanie całościowego stanowiska Polski, które będzie prezentowane na forum Rady UE, jak również ocena bilansu korzyści i zagrożeń, wynikających z zapisów umowy, należy do kompetencji Ministerstwa Rozwoju.

Stosowanie wszystkich środków polityki handlowej należy do wyłącznych kompetencji UE. Administracyjne ograniczenia importu są możliwe tylko w ściśle określonych prawem międzynarodowym przypadkach, tj. w sytuacji zastosowania środków ochronnych, zgodnie z procedurą określoną w przepisach UE. W Polsce resortem właściwym dla polityki handlowej, w tym procedur ochronnych, jest Ministerstwo Rozwoju.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jan Krzysztof Ardymowski

